

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel VI. Hoe de ghevanghenen van Lumme ontsanghen, ende met vele spotterijen rondts-om de galghe gheleygt, ende inde stadt ghebraght zijn.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

gherecht. Want t' sedert heeft hy met listen het landt ende de stadt vanden Byel aen-socht ende inne-ghe-nomen. Al-waer / als oft hy sijn coningh-rijck ende valten stoel des rijcks ghecreghen hadde / heeft ter-stondt sulcke exempelē van wreedthepdt voordt-ghestelt / dat hy daer-om by alle Catholijcken / ende sonderlinghe die deur hunne Orden ende professie Gode naerder waren / bouen maten seer schroomelijck wierdt gheacht / als een die in woorden ende wercken hem al-soo droegh / dat hy ghelijck als Saulus anders niet en schere te blasen dan drey-ghementen ende doodt-slaghen teghen de Priesters ende seligieusen.

CAPITTEL VI.

Hoe de ghevanghenen van Lumme ontfanghen, ende met vele spotterijen rondt-om de galghe gheleydt, ende inde stadt ghebraght zijn.

Dese Lumme dan / om weder te keeren tot onsen veur-nemen / soo haest als hy te peerde sit-tende ghecomen is ter plaetsen daer de schepen laghen / heeft de ghevanghenen soo sy noch in t schip waren eerst met vlijtighen ooghen aen-ghesien / als een ghenoeghelijck ende verheughelijck vertoonfel / ende daer naer soo uyt-gheborsten van lacchen / dat hy nauwelijcks sijns selfs wesende ouer-rugghe op't peerdt viel / vol-brenghende datter deur den Wijsem-an gheschreuen is : De dwase mensche verheft Eccli. 21 sijn stemme in't lacchen. Maer o dit is een bitter ende ghebepust ghelach / ende sulcks als daer Sa-lomon af seght : Ghelijck het gheluydt der bernē Ecclē. 7. der doornen onder eenen pot / al-soo is het lacchen van eenen sot. T'ghene dat naer al-sulcken begin-sel ghevolght is / heetter wel op ghepast / te weten /

spotterijen / schimpen / verwijtinghen / lasteringhen
 vol aller bitterheydt ende benijghheydt / als sulcken
 mensch toe-stondt te spreken . Onder andere heeft
 hy de ghevanghenen al- dus toe-ghesproken : Wat
 hebt-dy doch hier te doen ? welck is de oorsaecke
 van v comste ? Wilt-dy ons hier comen bestormen /
 ende hier uyt onsen stoele stooten ? Oft zyt-dy ghe-
 comen / om teghen ons hier eenighe verraderije
 voozdt te stellen ? Wat magh-men dencken waer-
 om dat ghy niet t'huys ghebleuen en zyt / daer ghy
 ghenoegh te doen soudt hebben met uwe Wiffen te
 lesen ghelijck ghy ghewoon zyt ? Maer al-sulcke
 groetenissen heeft hy bevolen dat-men hen allen uyt
 t' schip te lande setten soude : de welke soo haest als
 sy mette voeten op't landt quamen / wierden ghe-
 dwonghen deur den tyran op hun knien te vallen :
 die met een ghebepnsde heuscheydt seyde tot hen
 in't Latijn : Surgite domini : Dat is / Staet op
 heeren . Sommighe verhalen / hoe dat H. Le-
 nard / die deur sijne gheleertheydt by velen was be-
 kent / van wien oock Lumme van te veuren vele
 hadde hoorzen segghen / van hem is aen-ghesproken
 met dusdanige woorden : Ghy paep / wat maecht
 ghy hier ? liet nu moet ghy hanghen . Vele dier-
 ghelijcke proposten wierden van hem teghen dese
 heylighe mannen ghesproken . Maer ick bidde v /
 o Chyristen Leser / dat ghy hier wilt aen-mercken /
 wat bequame richter dat dese zyn sal ouer de ghe-
 vanghenen / in wien (behaluen dat sijn ghemoedt
 gheheel deur quade affectien was verargert) soo
 vele ende soo-danige ordeelen van te veuren teghen
 hen-lieden worden bevonden . Woordts de solda-
 ten / als dienaers van sijnen onrechtveerdighen ende
 boosen wille / hebben de ghevanghenen twee en twee
 arm aen arm ghebonden / ende d' een naer d' ander
 in orden

in orden ghestelt / ende al-soo den scherp-richter
 deur hen gaende hebben-se eens oft twee-maels doē
 gaen rondts- om een galghe / die al-baer niet verre
 vanden ouer stondt / wiens figure oft ghedaente
 was r. Die-men gemeynelijck noemt een half gal-
 ghe. Daer wierdt Broeder Henrick leecke-broeder
 vande Minder-broeders inde handt ghegheuen een
 heplighe vaene die dese kerck-dieuen ergheringhs
 uyt een kercke hadden ghestolen. Ende soo moest
 hy opde maniere vande kerckelijcke processien sijne
 mede-ghesellen ordentlijck hem naer-volghende
 deur-gaen. Ende tot meerder schande wierdt hy
 ghedwonghen twee oft drij-mael met sijne mede-
 ghesellen onder de galghe deur te gaen / te weten/
 om al-soo te vol-doen de beloften van hunne bede-
 vaert. Want al-soo spraken de boose sergeanten
 die hen in sulcker voeghen bedwonghen om te gaen.
 Onder-tusschē de aen-sieders die niet een hayr beter
 en waren / bespotteden de arme ghevanghenen met
 verlinadelijcke namen / ende met hen vingheren de
 galghe toonende seyde: Siet v kerck-hof / liet hier
 v kercke / daer in moghet ghy singhen ende Misse
 doen soo v ghelustet. Daer in moghet ghy alle v
 ghewoonelijcke af-goderijē bedrjuen / als ghy
 plaght. Daer-en-bouen op datter aen de spotterijē
 niet en soude ontbreken / zijn sy ghedwonghen ghe-
 weest rondts-om de selue galghe te gaen achter-
 waerts / ende met luyder stemmen te singhen eenen
 lof-sangh (die-men een prose noemt) tot de Moeder
 Godts. Daer naer heeft-men hen allen knielende
 rondts-om de galghe doen singhen dien heerlijcken
 lof-sangh der hepligher kercken Salue regina. Des-
 ghelijcks heeft-men hen noch andere lof-sanghen
 ter eeren der maghet Maria doen singhen. Daer-
 en-tusschen heeft de scherp-richter de leere aender

galghen ghestelt / ende hem gheschickt als oft sy alle de ghevanghenen ter-stondt soude op-ghehanghen hebben / te weten / op dat sy de arme menschen deur het deur-stellen ende ver-beldinghe vande aen-staende doodt grooten grouwel soude aen-iaghen / ende hun verdriet grootelijcks vermeerderen : want sy doen anders niet en verwachteden dan ghehanghen ende ghedoodt te worden. Daer naer worden sy twee en twee als veure gheleydt ten dricke-waerts op naer de stadt. Ende op dat de processie te merckelijcker soude schijnen / wiert en twee lecke broeders vande Minder-broeders spiessen inde handen ghegheuen daer bouen aende soppencissen ende ander vier-ghelijcke crupdt vande soldaten ghewonden was tot cieraet. Tusschen dese twee / daer d'ander naer naer volghden / gingh de scherp richter in't midden / draghende de veurslepde vane inder handt / tot dat sy inde stadt ghecomen zijn. Want daer hebben sy weder om de vane aen Broeder Henrick den lecke broeder te draghen ghegheuen / stellende daer en bouen op syn hoofdt uyt schimp een fluweelen mutse.

CAPITTEL VII.

Hoe sy met spotterije langhs der straten ende opde merckt weder om de galghe zijn gheleyde.

De Martelaers met dese pompe inde stadt ghecomen zynde / heeft men weder om eenighe heylighe lof sanghen doen singhen / als dien heylighen lof sangh ter eeren der heyligher Drievuldighedyt : Te Deum laudamus. Daer naer eenighe gheneyne Responsoria, die sy by-naer alle te samen / sonderlinghe de Minder-broeders / wel